

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับ ดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สมมติฐานของการวิจัย
3. วิธีดำเนินการวิจัย
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ
  - 6.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้
  - 6.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์
2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพ ตำแหน่ง และนักศึกษาในแต่ละหน่วยจัดการศึกษา

สมมติฐานของการวิจัย

1. ครูผู้สอนและนักศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน
2. นักศึกษาในแต่ละหน่วยจัดการศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์แตกต่างกัน

วิธีการดำเนินการการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนและนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ จำนวน 1,077 คน โดยเป็นครูผู้สอน 107 คน และนักศึกษา 970 คน กลุ่มตัวอย่างในกรณีครูผู้สอนใช้ประชากร ส่วนนักศึกษาได้จากการสุ่มจากประชากรโดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน(Krejcie & Morgan) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวน 385 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ให้กระจายไปยังหน่วยต่างๆ ตามสัดส่วน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นเอง โดยได้รับคำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้ทรงคุณวุฒิในการพัฒนาเครื่องมือเพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) แล้วนำเครื่องมือไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนมุกดาหาร จังหวัดมุกดาหาร เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกของแบบสอบถามรายข้อ โดยทดสอบด้วยค่า t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 ผลปรากฏว่า ผ่านทุกข้อ แล้วนำไปหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ผลปรากฏว่า ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .9785 ซึ่งผ่านเกณฑ์ และนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ถึงผู้อำนวยการวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล และผู้วิจัยได้ดำเนินการนำแบบสอบถามเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง จำนวน 385 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่เก็บมาไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ และใช้สถิติ ดังนี้

4.1 การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ (Percentage) นำเสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เกี่ยวกับบทบาทวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ใน 4 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ ด้านงานบริการและกิจการนักศึกษา ด้านงานอำนวยการและงานสนับสนุน และด้านงานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย โดยวิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยแยกเป็นภาพรวม รายด้าน และรายข้อ เสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบความเรียง

4.3 การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เกี่ยวกับบทบาทวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสภาพตำแหน่ง วิเคราะห์โดยใช้ t-test Independent กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 การศึกษาเปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามหน่วยจัดการศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way Analysis of Variance) หรือ F-test เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ หากำร้อยละเสนอข้อมูลเป็นตารางประกอบบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

จากผลการศึกษายาทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ สรุปผลการวิจัยดังนี้

1. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ที่มีต่อบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากเช่นกัน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านงานอำนวยความสะดวก รองลงมา คือ ด้านการจัดการเรียนการสอนและด้านงานบริการและกิจการนักศึกษา ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านงานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย ตามลำดับ เมื่อพิจารณาในแต่ละด้านสรุปได้ดังนี้

1.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการเสนอผลจากการสำรวจความต้องการของชุมชนในการกำหนดและการพัฒนาหลักสูตรของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

1.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงานบริการและกิจการนักศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการจัดทำข้อมูลและเอกสารในการบริการแก่นักศึกษา

1.3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงานอำนวยความสะดวกและงานสนับสนุน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษา

ให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ

1.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ด้านงานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้ออยู่ในระดับมากเช่นกัน ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้

2. เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามหน่วยจัดการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนใหญ่คู่ที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเป็นหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาคารกับหน่วยจัดการศึกษาเทศบาลเมืองนางรอง

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ที่มีจำนวนมากที่สุดในแต่ละด้านมีดังนี้ ด้านการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ ได้แก่ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่าง ด้านงานบริการและกิจการนักศึกษา ได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลและเอกสารในการบริการแก่นักศึกษา ด้านงานอำนวยการและงานสนับสนุน ได้แก่ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไป ด้านงานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย ได้แก่ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้รับทราบ

อภิปรายผล

จากผลการศึกษาเรื่องบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ สามารถที่จะสรุปได้ดังนี้

1. จากผลการศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะในคํานงานอํานวยการและงานสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ทั้งนี้เป็นเพราะวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์มีการคํานงานที่มีการรวบรวมและเผยแพร่ ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ มีการซ่อมบํารุงรักษาอาคารสถานที่ในส่วนที่ชำรุด ซึ่งเป็นส่วนที่สำคัญในการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เนื่องจากวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์มีข้อจํากัดใน คํานสถานที่จึงทำให้ต้องมีการรักษาสภาพให้เกิดการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอน อยู่ตลอดเวลา ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวความคิดของ สมเจตน์ ไตรวุฒวัฒนา (2540 : 1) ได้กล่าวถึงงานอํานวยการและงานสนับสนุนว่า เป็นงานที่เกี่ยวข้องกับเอกสารที่ใช้ในการปฏิบัติงานทั้งภายใน และภายนอกตามระเบียบราชการ ตลอดจนงานที่ประกอบด้วยงานสารบรรณ งานทะเบียน การเงิน พัสดุ การประเมินและสถิติ ธุรกิจทั่วไป งานธุรการเป็นงานสนับสนุน การคํานงานกิจการขององค์กร เป็นงานเกี่ยวกับการจัดหา จัดใช้ ดูแล และบริการ เพื่อนํามาซึ่งความ สะดวกของหน่วยงานอื่นภายในองค์กร งานธุรการเป็นงานที่มีหน้าที่หลากหลายต้องเกี่ยวข้องกับ บุคคลและแผนกต่างๆ โดยหน้าที่งานหลักนั้น มักมีผู้รับผิดชอบอยู่แล้ว พนักงาน ธุรการทำหน้าที่ เป็นผู้ติดต่อ ประสานงาน รับเอกสารไปส่งให้ผู้มีหน้าที่รับผิดชอบ และติดตามการทำงานให้บรรลุ เป้าหมาย งานส่วนใหญ่ของธุรการ เป็นการบันทึกข้อมูล การรับ-ส่งเอกสาร พิมพ์เอกสาร จัดเก็บ เอกสาร และค้นหาเอกสาร และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของวิทยาลัยชุมชน (2547 : 26) ได้กล่าวถึงงานอํานวยการและงานสนับสนุนว่า เป็นงานที่อํานวยความสะดวกเพื่อให้งานอื่นๆ โดยเฉพาะงานการเรียนการสอนคํานงานไปได้อย่างราบรื่น รวมทั้งงานอาคารสถานที่งานบริหาร บุคคล งานสวัสดิการ งานบัญชี งานการเงิน งานพัสดุ งานธุรการ งานเทคโนโลยีสารสนเทศ งานประชาสัมพันธ์ งานพยาบาล งานนโยบายและแผนและงบประมาณ งานเลขานุการสภา วิทยาลัยชุมชน

2. ความคิดเห็นของครูผู้สอนและนักศึกษาเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ จําแนกตามสถาน ภาพคํานงาน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน เป็นเพราะวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เป็น สถาบันการศึกษาที่เปิดขึ้นใหม่ประมาณ 10 ปี การรับทราบข้อมูลข่าวสารระหว่างอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษาจึงมีความใกล้เคียงกัน จึงทำให้มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน อีกประการหนึ่งเนื่อง จากในทุกๆ ปีการศึกษา วิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์มีการรับอาจารย์พิเศษเข้ามาและมีการแต่งตั้งอาจารย์ พิเศษทุกๆ เทอม จึงทำให้การรับรู้ข้อมูลหรือข่าวสารกิจกรรมภายในวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ไม่

แตกต่างกัน

3. ความคิดเห็นของนักศึกษาในแต่ละหน่วยจัดการศึกษาที่เกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ แตกต่างกัน เป็นเพราะในแต่ละหน่วยจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ที่กระจายไปยังในแต่ละอำเภอเป็นการสำรวจจากความต้องการที่จะเข้ารับการศึกษาของผู้ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา กล่าวคือเป็นการสำรวจความต้องการที่จะเรียนในสาขาที่ตนเองถนัดตามพื้นที่ และความต้องการของแต่ละพื้นที่ที่มีความแตกต่างกันไป เช่น การฝึกอบรมระยะสั้นเป็นกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นตามความต้องการของพื้นที่นั้นๆ ส่วนกิจกรรมการเรียนการสอนที่เป็นแกนหลักของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์เป็นการสอนที่มีคุณภาพมุ่งให้ผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษามีความสามารถตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด โดยเฉพาะความคิดเห็นของหน่วยจัดการศึกษาเทศบาลเมืองนางรองและหน่วยจัดการศึกษาโรงเรียนบ้านกรวดวิทยาการมีความต้องการที่แตกต่างกันทั้งในการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรมระยะสั้น ซึ่งการจัดการเรียนการสอนจะเน้นตามผู้เรียนเป็นหลักจึงทำให้มีความคิดเห็นที่แตกต่างจากหน่วยจัดการศึกษาอื่นๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของสุรียพร ภูศรี และสุเทพ เมฆไรสง (2539 : 22-23) ได้กล่าวว่า วิทยาลัยชุมชนเป็นสถาบันการศึกษาที่มีหลักสูตรหลากหลายให้ผู้เรียนได้เลือกเรียนตามความต้องการ ความถนัด ความสนใจและความเหมาะสม โดยมีทั้งหลักสูตรระยะสั้นและหลักสูตรระยะยาว มีทั้งหลักสูตรที่จบในตัวเพื่อออกทำงาน หลักสูตรเพื่อเตรียมปัญหา และหลักสูตรที่เป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาต่อระดับที่สูงขึ้นไป และยังสอดคล้องกับแนวความคิดของสวัสดิ์ คีชี้อ (2541 : 6) ได้กล่าวถึงความสำคัญ ของการจัดการศึกษารูปแบบวิทยาลัยชุมชนว่า เป็นการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ การพัฒนา การบริการการส่งเสริมศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่นซึ่งดำเนินการโดยชุมชนเพื่อชุมชน และจะต้อง มีอาคาร สถานที่ที่มีสื่อและอุปกรณ์การเรียนรู้ประเภทต่างๆ อย่างหลากหลาย มีกิจกรรมการเรียนรู้ และพัฒนาต่างๆ มีผู้เรียน ผู้ให้บริการโดยมีระบบการบริหาร การจัดการและการให้บริการที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชน

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ได้เสนอในเรื่องควรจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอันดีงามให้มากขึ้น อาจเป็นเพราะการจัดกิจกรรมที่เน้นการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมในสถานศึกษาหรือนอกสถานศึกษา เป็นข้อปฏิบัติของการอยู่ร่วมกันในสังคม นอกจากจะปฏิบัติตามกฎระเบียบและสิทธิหน้าที่ของตนเองแล้ว ควรดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งจะส่งผลให้สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข คุณธรรมและจริยธรรมเป็นคุณงามความดีที่บุคคลควรประพฤติปฏิบัติ เพื่อความสุข ความเจริญของตนเองและสังคมส่วนรวม บุคคลที่ได้ชื่อว่าเป็นพลเมืองดีควรยึดหลักคุณธรรมและ

จริยธรรมต่างๆ คุณธรรมและจริยธรรมในการที่จะอยู่ร่วมกันในสังคม ได้แก่ การเคารพต่อพ่อแม่ ครูอาจารย์ หรือผู้มีพระคุณ ซึ่งเป็นการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอย่าง มีเหตุผล พร้อมทั้งวิเคราะห์อย่างมีเหตุผล โดยการตั้งใจฟัง เคารพกฎหมายและกฎระเบียบของสังคม ไม่กระทำการใดๆ ที่ผิดกฎหมายหรือข้อบังคับของสังคม เคารพในสิทธิของผู้อื่นและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยเหตุผล เคารพในหน้าที่ของตนเอง ไม่ก้าวก่ายหน้าที่การงานของผู้อื่น ยึดมั่นในขนบธรรมเนียม ประเพณี ตั้งใจและเต็มใจร่วมกันทำงานจนประสบความสำเร็จ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว รวมทั้งมีความเพียรพยายามในการทำงานร่วมกับผู้อื่น รู้จักการประนีประนอม เสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม นอกจากการดำเนินชีวิตตามหลักคุณธรรมและจริยธรรมแล้ว ผู้ที่ทำประโยชน์ให้สังคมส่วนรวมและประเทศชาติจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดคนดีในสังคม และร่วมกันพัฒนาประเทศให้เจริญรุ่งเรืองต่อไป

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาบทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับสถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการจัดการเรียนการสอนและงานวิชาการ บทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์และผู้ที่เกี่ยวข้องควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และควรจะมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป โดยมีการประเมินผลการเรียนการสอนทั้งในชั่วโมงก่อนเรียนและหลังเรียน หรือการประเมินผลการสอบระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน เพื่อที่จะได้เป็นมาตรฐานในการวัดผลและประเมินผลของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ มีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอนในวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์อย่างต่อเนื่อง ดังนั้นจึงควรรักษาจุดเด่นนี้ไว้ และควรเพิ่มเติมหลักสูตรใหม่ๆ ให้ตรงต่อความต้องการของผู้ที่จะเข้ารับการศึกษาต่อในวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เพราะเป็นสถาบันการศึกษาในระดับอุดมศึกษาที่หลักสูตรสามารถตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนในพื้นที่นั้นๆ ได้

1.2 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านงานบริการและกิจการนักศึกษา บทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการจัดทำข้อมูลและเอกสารในการบริการแก่นักศึกษา ดังนั้นวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์

ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ เพื่อเป็นการให้บริการนักศึกษาในด้านข้อมูลต่างๆ ภายในสถานศึกษา และหน่วยจัดการศึกษา อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ข่าวในการจัดกิจกรรมของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ให้นักศึกษาและอาจารย์ได้รับทราบข่าวสาร การนำเสนองานภายในวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์อย่างต่อเนื่อง ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ มีการติดตามนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา และสรุปผลเพื่อเผยแพร่ให้กับนักศึกษาที่กำลังศึกษาได้รับทราบ จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติในการติดตามผลการเรียนของนักศึกษาแต่ละชั้นปี และเป็นข้อมูลสำหรับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ในการผลิตบัณฑิต เพื่อเป็นการรับประกันคุณภาพการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ในแต่ละปีการศึกษา

1.3 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านงานอำนวยการและงานสนับสนุน บทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้กับหน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและบุคคลทั่วไปได้รับทราบ ดังนั้นวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ เพื่อเป็นการเผยแพร่ข่าวสารให้กับหน่วยงานภายนอกและบุคคลทั่วไปได้รับทราบในเรื่องการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมภายในวิทยาลัยชุมชน อีกทั้งยังเป็นการประชาสัมพันธ์ให้กับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมที่สามารถให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมหรือการจัดอบรมต่างๆ ให้กับผู้ที่สนใจ และควรเพิ่มการเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์และหน่วยจัดการศึกษาให้กับวิทยาลัยชุมชนอื่นๆ เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนวิธีการเรียนการสอน หรือการอบรมต่างๆ ที่จะสามารถเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนของวิทยาลัยชุมชนได้ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ มีการซ่อมบำรุงรักษาอาคารสถานที่ในส่วนที่ชำรุด ดังนั้นจึงควรเพิ่มการดูแลรักษาเพื่อไม่ให้เกิดการชำรุด หรือการซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ควรรีบแจ้งฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ทราบเพื่อทำการซ่อมบำรุงในจุดที่ชำรุด นอกจากนั้นควรให้นักศึกษาช่วยกันดูแลอาคารสถานที่เรียนเพราะวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์มีอาคารที่ใช้ในการเรียนการสอนอย่างจำกัด

1.4 จากผลการศึกษาพบว่า ด้านงานจัดตั้งและบริการระบบเครือข่าย บทบาทของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ต่อการพัฒนาการศึกษาสำหรับผู้ขาดโอกาสทางการศึกษาในจังหวัดบุรีรัมย์ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ มีการรวบรวมและเผยแพร่ข่าวสารต่างๆ ของสถานศึกษาให้หน่วยงานภายนอกที่เกี่ยวข้องและประชาชนทั่วไปได้รับทราบ จึงควรรักษามาตรฐานนี้ไว้ และควรเพิ่มเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ ให้ครอบคลุมในทุกหน่วยจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เพื่อที่จะได้เป็นการกระจายข่าวสารให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับทราบการจัดการศึกษาของวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา ได้แก่ มีการสร้างความสัมพันธ์ในชุมชนและองค์กรท้องถิ่น ดังนั้นวิทยาลัยชุมชนควรที่จะรักษามาตรฐานนี้ไว้ เพื่อที่จะเป็นแหล่งข้อมูลและ

ข่าวสารสำหรับการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมต่างๆ ที่ต้องการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วม และควรเพิ่มความสัมพันธ์ระหว่างชุมชนอื่นๆ กับวิทยาลัยชุมชนบุรีรัมย์ เพื่อที่จะได้มีสถานที่ในการให้ความรู้หรือสถานที่อบรม ฝึกประสบการณ์ต่างๆ ให้กับนักศึกษา และเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานในด้านต่างๆ ให้กับวิทยาลัยชุมชนอื่นๆ หรือสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องได้เป็นแบบอย่างต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาเปรียบเทียบในการดำเนินงานระหว่างวิทยาลัยชุมชนกับมหาวิทยาลัย เพื่อหารูปแบบแนวทางการพัฒนาต่อไปในอนาคต

2.2 ควรศึกษาปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาในการบริหารงานวิชาการของวิทยาลัยชุมชน

2.3 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานในรูปแบบวิทยาลัยชุมชน